

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 2 oktober 2017
Datum GS-besluit: : 31 oktober 2017

Vragen nr. 87

Vragen van de heer **W. Hoogervorst**, mevrouw **J.M.E. de Groot** (SP) over stijgende kosten Zaanbrug, oeververbinding tussen Zaanstad (Wormerveer) en Wormerland (Wormer).

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 2 oktober 2017 door de leden van Provinciale Staten, de heer **W. Hoogervorst**, mevrouw **J.M.E. de Groot** (SP), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

Reeds sedert lange tijd is de provincie Noord-Holland, samen met de gemeente Zaanstad, bezig met het project 'Vaart in de Zaan'. Voor wat betreft de Zaanbrug, de oeververbinding tussen Wormerveer en Wormer is de gemeente Wormerland ook in dit project betrokken. Het project kenmerkt zich door grote vertragingen. Deze vertragingen zijn dan ook (mede) de oorzaak van de oplopende kosten voor deze brug, die vernieuwd wordt. In de gemeenteraad van Wormerland is deze brug zeer vaak aan de orde. De kleine begroting van deze kleine gemeente is een feit. De Zaanbrug is voor de gemeente Wormerland een zeer grote investering. Uit de vergaderstukken van de gemeenteraad van Wormerland van 10 oktober 2017 blijkt dat er een kostenoverschrijding van € 3.372.000,- op de Zaanbrug zal zijn, een overschrijding van 17%. En het einde is nog niet in zicht, want de Wilhelminasluis in Zaandam, ook onderdeel van het project 'Vaart in de Zaan' is nog lang niet voltooid.

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN

Vraag 1:

In de Bestuursovereenkomst staat dat aan de Zaanbrug de gemeente Zaanstad een bijdrage zal leveren van € 5.250.000,-, de gemeente Wormerland een bijdrage zal leveren van € 5.250.000,- en dat de provincie Noord-Holland een bijdrage zal verstrekken voor zoveel als nodig om de totale kosten van het werk te dekken.

Bent u het met ons eens dat dit afgesproken is? Bent u bereid zich aan de gemaakte afspraken te houden? Als dit niet het geval is, waarom niet? Graag uw antwoord toelichten.

Antwoord 1:

Ja, genoemde afspraken staan verwoord in artikel 5.3 van de Bestuursovereenkomst. Vanzelfsprekend zijn wij bereid ons aan de inhoud van de op 5 maart 2010 door Provincie ondertekende Bestuursovereenkomst te houden. Daarbij merken wij op dat met artikel 5.1 van de overeenkomst voor wat betreft de kosten van het werk door partijen een totaalbedrag van € 23 mio (inclusief BTW en VAT) is overeengekomen.

Vraag 2:

Ofschoon aanvankelijk de in de Bestuursovereenkomst geformuleerde voorwaarden door de gemeente Wormerland werden bekrachtigd, werd een prijsindexering aan de gemeenten opgelegd. Dit terwijl de vertraging in de realisatie van de Zaanbrug niet aan de gemeente Wormerland ligt. De vertraging in de realisatie van de Zaanbrug is voor Wormerland afhankelijk van externe factoren gelegen in de vertraging van het project 'Vaart in de Zaan'.

Bent u dit met ons eens? Graag uw antwoord toelichten.

Antwoord 2:

Nee, het door u geschetste beeld van de oorzaak van de vertraging van de realisatie van de nieuwe Zaanbrug delen wij niet. U verwijst naar externe factoren gelegen in de vertraging van het programma 'Vaart in de Zaan'. In uw inleiding verwijst u specifiek naar het project Wilhelminasluis in Zaandam. De voortgang van de vernieuwing van de Zaanbrug staat los van de voortgang van het project Wilhelminasluis.

Verder is het zo dat de indexering van de bijdragen van de gemeenten is in artikel 5.5 van de overeenkomst tussen partijen overeengekomen (en daarmee dus niet later aan de gemeenten opgelegd).

Uw bewering dat de vertraging in de realisatie van de Zaanbrug niet aan de gemeente Wormerland zou liggen, herkennen wij niet. In onze beoordeling is een van de belangrijkste vertragende factoren voor het project Zaanbrug geweest de vertraagde gemeentelijke besluitvorming in de periode 2010-2014. Tekenend is dat de nadere samenwerkings-overeenkomst tussen partijen niet eerder dan in maart 2014 (vier jaar na de ondertekening van de Bestuursovereenkomst) kon worden vastgesteld. Dit terwijl de oorspronkelijke planning van de Bestuursovereenkomst erop gericht was om de brug medio 2014 op te leveren.

Vraag 3:

Door gemeenten en provincie is een ambtelijk voorstel uitgewerkt om kostenoverschrijdingen weg te nemen. Hierin is het volgende opgenomen: Beperken doorvaarthoogte brug tot 2,5 m, toepassen hydraulisch bewegingswerk brug, alternatieve inrichting Ned Benedictweg (N514), minimale inzet van mobiliteitsmanagement, wachtplaatsen buiten de scope laten en baggerwerkzaamheden Zaan buiten scope laten. Met het ambtelijk voorstel kan een besparing van € 1.845.000,- worden gerealiseerd. Door deze besparing zal de nieuwe Zaanbrug ten opzichte van de huidige Zaanbrug nauwelijks een verbetering zijn voor gemotoriseerd verkeer, fietsverkeer, voetgangers en scheepvaart.

Deelt u deze mening met ons? Zo nee, waarom niet? Graag uw antwoord toelichten.

Antwoord 3:

Nee, uw mening delen wij niet. De doelstelling van het programma 'Vaart in de Zaan' (zoals ook verwoord in overweging e) van de Bestuursovereenkomst) is het verbeteren van de

bevaarbaarheid van de Zaan, zodat bedrijven de Zaan blijvend kunnen benutten en uitbreiden voor vervoer over water. De vergroting van de doorvaartbreedte van de brug van 12 naar 16,5 meter zal voor de scheepvaart weldegelijk een verbetering zijn. Verder zal het nieuwe wegdek van de brug toekomstbestendig worden ingericht en daarmee ook voor fietsverkeer en voetgangers een verbetering betekenen op het vlak van doorstroming en verkeersveiligheid. Tenslotte zal de beschikbaarheid en betrouwbaarheid van de brugverbinding (een belangrijke schakel in het gemeentelijke verkeersnetwerk) na de vernieuwing van de brug voor de toekomst gewaarborgd zijn.

Vraag 4:

De juridisch adviseurs van de provincie, Zaanstad en Wormerland verschillen van mening over de Bestuursovereenkomst voor wat betreft de betalingsplicht voor de opgetreden eerste 10 % van de kostenoverschrijding. Naar het oordeel van de jurist van de provincie is het niet juist dat de provincie de gehele kostenoverschrijding voor zover minder dan 10 % moet betalen. De gemeenten Zaanstad en Wormerland zijn een andere mening toegedaan.

Wat is uw mening hierover? Moet u de kostenoverschrijding voor zover minder dan 10% betalen, ook al is het maar wegens het fatsoen naar de beide gemeenten? Graag uw antwoord toelichten.

Antwoord 4:

Belangrijke oorzaken voor de hogere kosten voor de bouw van de nieuwe gemeentelijke brug zijn: de keuze voor een toekomstbestendig dwarsprofiel van de brug, de toepassing van een bedrijfszeker elektromechanisch bewegingswerk, de inpassing van het brugontwerp in de omgeving en hogere VAT-kosten door de langere looptijd van het project. Ten opzichte van het overeengekomen bedrag van € 23 mio is er sprake van een kostenoverschrijding.

In de Stuurgroep Zaanbrug dd. 17 juli 2017 is door de deelnemende partijen afgesproken gezamenlijk juridisch advies in te winnen met betrekking tot de correcte uitleg van de Bestuursovereenkomst ten aanzien van kostenoverschrijdingen die blijken na het opstellen van het voorontwerp (artikel 5.7 van de overeenkomst). Dit advies is door juridisch adviseurs van de partijen gezamenlijk opgesteld. De juridisch adviseurs geven op onderdelen een verschillende uitleg aan de inhoud van de overeenkomst, maar zijn het er gezamenlijk over eens dat de tekst van artikel 5.7 van de overeenkomst zodanig onduidelijk is dat deze voor meerdere uitleg vatbaar is. Hieruit volgt dus geen betalingsplicht van de eerste 10% van een kostenoverschrijding door de Provincie.

Onze inzet is om vast te houden aan de realisatie van het project binnen de kaders van de overeenkomst, dus met inachtneming van het overeengekomen totaalbedrag van € 23 mio (artikel 5.1) en de daaraan gekoppelde provinciale bijdrage (artikel 5.3).

Overigens bepaalt artikel 5.8 van de overeenkomst dat na de aanbesteding het werk zal worden gerealiseerd voor rekening en risico van de Provincie. Dit betekent dat indien zich na gunning van de opdracht een kostenoverschrijding voordoet, deze kosten voor rekening van de Provincie zullen komen. Mede in dat licht bezien is het standpunt dat de Provincie geen betalingsplicht heeft voor de eerste 10% van de nu opgetreden kostenoverschrijding, ten opzichte van gemeenten niet als onfatsoenlijk aan te merken.

Vraag 5:

In de overeenkomst 'Vaart in de Zaan' van 5 maart 2010 staat in artikel 10 het volgende beschreven:

“Deze overeenkomst treedt in werking op de dag van de laatste ondertekening en eindigt op 31

december 2014, tenzij de overeenkomst wordt beëindigd op grond van artikel 5.9.

Artikel 10.2:

Na afloop van de in artikel 10.1 genoemde duur wordt deze overeenkomst telkens stilzwijgend voor de duur van één jaar voortgezet.

Artikel 10.3:

Eerst na 31 december 2014 kan een Partij de overeenkomst opzeggen. Het opzeggen dient schriftelijk per aangetekende brief te geschieden, met inachtneming van een opzegtermijn van twee maanden. Indien één Partij de overeenkomst opzegt, treden de overige Partijen in overleg om te bezien of de overeenkomst ongewijzigd voortgezet kan worden of dat aanpassing van de overeenkomst noodzakelijk is. De Partij die de overeenkomst opzegt zal op verzoek van de overige Partijen deelnemen aan het overleg over de voortzetting van de overeenkomst.“

Kan de gemeente Wormerland de overeenkomst op 1 januari 2018 opzeggen? Graag uw antwoord toelichten.

Antwoord 5:

Nee, dat kan niet. In de overeenkomst is ook artikel 10.4 opgenomen. Dit artikel bepaalt:

“Partijen kunnen deze overeenkomst pas opzeggen nadat de financiële afwikkeling conform het bepaalde in deze overeenkomst heeft plaatsgevonden en niet eerder dan nadat de onderhoudstermijn van het Werk van de aannemer is verstreken.”

Aan de in artikel 10.4 gestelde voorwaarden om op te kunnen zeggen zal op 1 januari 2018 nog niet zijn voldaan.

Vraag 6:

Volgens meerdere deskundigen gaat de Zaanbrug nog wel 20 of 30 jaar mee, mits er enkele goedkope aanpassingen worden gerealiseerd. Als het ambtelijk voorstel om kostenoverschrijdingen weg te nemen wordt uitgevoerd verandert er sowieso niet veel aan de omstandigheden voor gemotoriseerd verkeer, fietsverkeer, voetgangersverkeer en scheepvaartverkeer. De Zaanbrug zou dus eigenlijk niet vervangen hoeven worden.

Deelt u deze mening met ons? Graag uw antwoord toelichten.

Antwoord 6:

Het beheer en onderhoud van de bestaande brug is in handen van de gemeenten Wormerland en Zaanstad (die gezamenlijk ook eigenaar van de brug zijn). De gemeenten beschikken over de informatie ten aanzien van de actuele technische staat van de brug. Voor wat betreft de mogelijke restlevensduur van de bestaande brug kunnen wij daarom geen onderbouwde uitspraken doen. Wel is het ons bekend dat de economische levensduur van de brug al medio 2015 is geëindigd.

Voor wat betreft de veranderingen aan de omstandigheden voor de verschillende gebruikersgroepen verwijzen wij u naar het antwoord op vraag 3.